T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 95
KARAR NO : 2017 / 137
KARAR TR : 20.02.2017

ÖZET : Yaralamalı ve maddi hasarlı trafik kazası nedeniyle düzenlenen kaza tespit tutanağının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerekti hk.

K A R A R

Davacı : B.Ö.
Vekili : Av. O.Y.
Davalı : İzmir İl Emniyet Müdürlüğü

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; 25.09.2016 günü davacının maliki olduğu 44 FP 215 plakalı aracın Anadolu Caddesi Kayıkhane istikametinden Turan Köprü istikametine seyir halindeyken 35 HTR 33 plakalı araçla yaptığı maddi hasarlı ve yaralanmalı trafik kazasına ilişkin tutulan 25/09/2016 tarih ve 4227 kaza sıra nolu trafik kazası tespit tutanağının iptali istemiyle 18.10.2016 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

İzmir 7.Sulh Ceza Hakimliği 06.12.2016 gün ve D.İş. No: 2016/3622 sayı ile, Sulh Ceza Mahkemelerinin görevlerini belirleyen 5235 sayılı yasının 10.maddesini değiştiren 6545 sayılı yasanın 48.maddesi gereğince "kanunların ayrıca görevli kıldığı haller saklı kalmak üzere yürütülen soruşturmalarda hakim tarafından verilmesi gerekli kararları almak üzere ve bunlara karşı itirazları incelemek amacıyla Sulh Ceza Hakimliği kurulmuştur.", aynı yasanın 49.maddesi ile 5235 S.Y'nin 11.maddesine "hakimliği" ibaresi eklenmiştir. Talep konusu yürütülen soruşturmayla ilgili olmadığı gibi, talep konusunda Sulh Ceza Hakimliğinden karar istenebileceği hususunda mevzuatta bir hüküm bulunmadığı, itirazın idare mahkemesinde görülmesi gerektiği" gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, karar itiraz edilmeksizin 15/12/2016 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İzmir 4. İdare Mahkemesi 04.01.2017 gün ve E:2016/1939 sayı ile "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 15.maddesinde, "Olumsuz görev uyuşmazlıklarında dava dosyaları, son görevsizlik kararını veren yargı merciince, bu kararın kesinleşmesinden sonra, ceza davalarında doğrudan doğruya diğer davalarda ise taraflardan birinin istemi üzerine, ilk görevsizlik kararını veren yargı merciine ait dava dosyası da temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir ve görevli yargı merciinin belirlenmesi istenir." hükmü, Kanunun 19.maddesinde "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler." hükmü yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden; 25.09.2016 günü davacının maliki olduğu 44 FP 215 plakalı aracın Anadolu Caddesi Kayıkhane istikametinden Turan Köprü istikametine seyir halindeyken 35 HTR 33 plakalı araçla yaptığı maddi hasarlı ve yaralanmalı trafik kazasına ilişkin tutulan trafik kazası tespit tutanağının iptali istemiyle İzmir 7. Sulh Ceza Hâkimliğinin Değişik İş No:2016/3622 sayılı dosyasında açılan davanın anılan Mahkemenin 06.12.2016 tarihli kararıyla görev yönünden reddedildiği ve bu kararın 15.12.2016 tarihinde kesinleşmesi üzerine 27.12.2016 tarihinde de Mahkememizde bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2.maddesinin l/a bendinde, idari işlemler hakkında şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları dava türleri arasında sayılmış, Kanunun 15.maddesinin l/a bendinde, adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği hükmüne yer verilmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 83.maddesinin l/b bendinde, trafik kazalarına, kazanın oluş nedenlerini, iz ve delillerini belirleyerek trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek üzere trafik zabıtasınca el konulacağı kurala bağlanmıştır.

Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 154.maddesinin a/2 bendinde, trafik kazalarına, kaza nedenlerini, iz ve delillerini belirleyecek "Kaza Tespit Tutanağı" düzenlemek üzere trafik zabıtasınca (polis veya jandarma) el konulacağı, 156.maddesinin a/l bendinde de, kaza tespit tutanağının, örneğine uygun olarak; kaza yerinin durumu, iz ve deliller, kazaya karışan sürücüler, varsa ölü veya yaralılar, hasar veya zarar, gün ve saat ile gerekli görülen diğer hususlar belirtilmek üzere düzenleneceği ve olay yerinin durumunun bir krokide gösterileceği belirtilmiştir.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri uyarınca, trafik kazası tespit tutanağı, trafik zabıtasınca düzenlenen ve kazaya karışan taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyuşmazlıkların çözümüne esas olan bir belgedir. Trafik kazalarında, kazanın zamanı ve yerini kazaya karışan sürücü ve araçları, bunlardaki hasar ve zararları ortaya koyan bu tutanaklar idari bir işlem niteliğinde olmayıp, trafik kaza tutanağına yönelik davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesinin 06/04/2015 gün ve E:2015/205, K:2015/221 sayılı kararı ile 29/12/2014 gün ve E:2014/1055, K:2014/l 107 sayılı kararı da bu yönedir.

Bu sebeple, bakılan davada uyuşmazlığın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevindedir" sonucuna varıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 20.2.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, yaralamalı ve maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağının iptali istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Trafik kazalarına el koyma ve bilirkişilik" başlığını taşıyan 83. maddesinde, "Trafik kazalarına;

a) Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,

b) Kazanın oluş nedenlerini, iz ve delillerini belirleyerek trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca el konulur.

Trafik zabıtasının görevli olmadığı veya bulunmadığı karayollarında meydana gelen kazalarda trafik kaza tespit tutanağı mahalli genel zabıtaca düzenlenir ve bir örneği o yerin trafik zabıtasına gönderilir.

Karayollarında meydana gelen ve yalnız maddi hasarla sonuçlanan trafik kazalarında tarafların anlaşması halinde ve fiil başka bir suç oluşturmuyorsa adli kovuşturma yapılmaz ve Türk Ceza Kanununun 565 inci maddesi hükmü uygulanmaz.

Trafik kazalarında yolun trafiğe kapandığı hallerde; trafik zabıtası veya genel zabıta; iz ve delilleri kaybolmayacak şekilde işaretledikten ve gerekli işlemleri yaptıktan sonra, karayolunu trafiğe açmaya yetkilidir.

Karayolunun trafiğe kapanmasına ölümlü ve hayati tehlike yaratan yaralanmalı kazalar neden olmuş ve bu kaza can, mal ve trafik güvenliğini etkiliyor ve başka bir yoldan geçiş verilemiyorsa Cumhuriyet savcısının gecikeceğinin anlaşılması halinde, gerekli işaretlemeler yapılıp araç ve ölüler kenara alınarak durum bir tutanakla tespit edildikten sonra yol trafiğe açılır.

Trafik zabıtası, usul kanunlarına göre görevlendirilirse, trafik kazalarında bilirkişilik yapar.

Trafik kazaları, kaza tahkik memurluğu, bilirkişilik ve bunlarda aranacak şartlar ile diğer esaslar yönetmelikte gösterilir." hükmü; "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110.maddesinde, " (Değişik: 11/1/2011-6099/14 md.)

İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir." hükmü; "Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki" başlıklı 112.maddesinde, " (Değişik: 12/7/2013-6495/20 md.)

Bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.

Askeri araçları süren kişiler ile asker kişilerin bu Kanunda yazılı suçlarla ilgili davalarına da bu mahkemelerde bakılır.

Askeri görev ve hizmetlerin yürütülmesi sırasında askeri araç sürücülerinin asker kişilere karşı işledikleri trafik kazalarıyla ilgili suçlarda 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri saklıdır." hükmü, yine aynı Yasanın "Suç ve ceza tutanakları" başlıklı 114.maddesinde "– (Değişik: 18/1/1985-KHK 245/13 md.; Değiştirilerek kabul: 28/3/1985-3176/13 md.)

(Değişik birinci fıkra : 3/5/2006 - 5495/3 md.) Bu Kanunda yazılı trafik suçlarını işleyenler hakkında yetki sınırları içinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personeli ile Ulaştırma Bakanlığının ve Karayolları Genel Müdürlüğünün ilgili birimlerinin il ve ilçe kuruluşlarında görevli ve yetkili kılınmış personelince tutanak düzenlenir.

Birkaç trafik suçunun bir arada işlenmesi halinde her suç için ayrı ceza uygulanır.

(Değişik fıkra: 3/11/1988 - 3493/48 md.) Yargı yetkisine giren suçlarla ilgili tutanağın bir sureti ilgili mahkemeye

7 iş günü içinde gönderilir.

(…)

Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(Ek fikra: 3/7/2003-4916/32 md.) Trafik para cezaları kredi kartı ile de ödenebilir. Kredi kartı ile yapılan tahsilatın saymanlık hesaplarına aktarılma süresi ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir." hükmü yer almıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na dayanılarak çıkarılmış bulunan Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin, "Trafik Kazalarına EI Konulması" başlıklı 154. maddesinde, "Trafik kazalarına el konulmasında aşağıda gösterilen esas ve usuller uygulanır.

a) Trafik kazalarına;

1) Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,

2) Kaza nedenlerini, iz ve delillerini belirleyecek "Kaza Tespit Tutanağı" düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca (polis veya jandarma), el konulur.

Trafik zabıtasının görev alanı dışında kalan yerler ile el koyamadığı durumlarda, trafik kaza tespit tutanağı, örneğine uygun olarak mahalli zabıta tarafından düzenlenir ve bir örneği o yerin trafik zabıtasına gönderilir.(…)" denilmiş; aynı Yönetmeliğin, "Trafik Kazalarına ilişkin işlemler" başlıklı 156. maddesinde de,

Trafik kazaları ile ilgili olarak yapılacak işlemlerde aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır.

a) Trafik kazası tespit tutanağının düzenlenmesi

1) Örneğine uygun olarak; kaza yerinin durumu, iz ve deliller, kazaya karışan sürücüler, varsa ölü veya yaralılar, hasar veya zarar, gün ve saat ile gerekli görülen diğer hususlar belirtilmek üzere düzenlenir ve olay yerinin durumu bir krokide gösterilir. Tutanağa kazazedelerin olay yerindeki ölüm veya yaralanma durumu işlenir.

Trafik Kazası Tespit Tutanağı; soruşturma evrakına eklenmek, dosyasında saklanmak ve sayısına göre taraflara verilmek üzere yeter sayıda düzenlenir.

Trafik kazası tespit tutanağının düzenlenmesi ile tutanakta yer alan bilgilerin bir veri tabanında toplanmasına ve bu bilgilerin ilgili taraflarla paylaşımına ilişkin usul ve esaslar Emniyet Genel Müdürlüğünce belirlenir.

2) Trafik kazası tespit tutanağı düzenlemeye 154 üncü maddenin (a) bendi gereğince trafik zabıtası ve genel zabıtanın görevli personeli yetkilidir.

Tutanaklar en az iki görevli tarafından düzenlenir. Hafif yaralanmalı veya hasarlı kazalarda tek görevli tarafından rapor şeklinde de düzenlenebilir.

Ancak, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araçların karıştığı trafik kazalarında bir askeri temsilcinin bulundurulması mecburidir.

3) Tutanak düzenleyenler, tutanakta taraflar için kusur oranı belirtmeksizin sadece kazanın oluşumunda kimin hangi trafik kuralını ihlal ettiğini belirtirler.

4) Karayolu üzerinde ölüm veya yaralanma ile sonuçlanıp, olay yerindeki iz ve delillerin tespit ve değerlendirilmesi sonucunda trafik kazası olduğu anlaşılan durumlarda; kazaya karışan taraf veya unsurlardan birinin, birkaçının ya da tamamının olay yerinden ayrılmış olması halinde de trafik kazası tespit tutanağı düzenlenir.

5) Önceden meydana gelmiş veya olay yerinden kaldırılmış araçların karıştığı ve yalnız maddi hasarla sonuçlanan kazalar için trafik zabıtası ve genel kollukça hasar tespitine dair kazaya karışanlara verilmek üzere tutanak veya rapor düzenlenmez. Bu durumlarda hasar tespitleri ilgililerin sigortalarına veya yetkili mahkemelere başvurmaları suretiyle yapılır.

Ancak;

Can, mal ve trafik güvenliğini etkileyen veya yolun trafiğe kapandığı maddi hasarlı trafik kazalarında, kazaya karışanların kazanın oluşuna göre iz ve delilleri işaretleyerek, mümkün olduğu takdirde olay yerinin fotoğraflarını çekerek araçlarını en yakın ve uygun yerlere çekmeleri,

Karayolu üzerinde birden fazla sayıda aracın karıştığı sadece maddi hasarla sonuçlanan ve tarafların bu Yönetmelik çerçevesinde Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı düzenlemediği trafik kazalarında; taraflara ait araçlardan en az birinin olay yerinde bulunması ve olay yerindeki iz ve delillerden kazanın oluşumu ile o yerde meydana geldiğine kanaat getirilmesi,

hallerinde görevlilerce trafik kazası tespit tutanağı düzenlenir.

b) Kaza istatistikleri

Kazaların nedenlerini tespit etmek ve alınacak tedbirlerin belirlenmesinde kullanılmak üzere, trafik kazası tespit tutanaklarındaki bilgilerden yararlanılarak, kazaya el koyan birimlerce örneğine uygun istatistik formu düzenlenir.

Düzenlenen istatistik formları, her ilde şehiriçi trafik denetleme şube müdürlüklerinde toplanarak, il genelinde değerlendirmesi yapıldıktan sonra Emniyet Genel Müdürlüğüne gönderilir." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Bu düzenlemelere göre, trafik kazası tespit tutanağı, kazaya karışan taraflar arasında çıkabilecek hukuki uyuşmazlıkların çözümüne esas olacak ve trafik zabıtasınca düzenlenecek bir belge olup, idari işlem niteliği de bulunmayan bu belgenin, adli yargı yerlerinde çözümlenecek uyuşmazlıkların görümü sırasında o mahkemelerce değerlendirilecek olduğundan, ölümlü/yaralamalı maddi hasarlı kaza tespit tutanağına yönelik davanın idari yargı yerinde görülmesi olanağı bulunmamaktadır.

Bu durumda, davacı tarafından; trafik kazası tespit tutanağına itirazen açılan ve idari yargı yerinde görülmesi olanağı bulunmayan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İzmir 4.İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ileİzmir 7.Sulh Ceza Hâkimliğince

verilen 06.12.2016 gün ve D.İş. No: 2016/3622 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenleİzmir 4.İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İzmir 7.Sulh Ceza Hakimliğince verilen 06.12.2016 gün ve D.İş. No: 2016/3622 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 20.02.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN